

PARAULA I VIDA

Després de 50 anys d'ocupació, cal actuar

Un any més, al gener, els Bisbes de diverses Conferències episcopals del món han pelegrinat a Terra Santa per donar suport als cristians i donar veu als qui imploren la pau justa. Des d'allí han ofert un «Comunicat final» que us resumeixo. Des de la guerra del juny de 1967, o «guerra dels 6 dies», de la qual aviat s'escauran els 50 anys, la Ribera Occidental (West Bank), Jerusalem Est i Gaza han anat esllanguint-se sota l'ocupació de l'Estat d'Israel, violant la dignitat humana tant dels palestins com dels israelians. Aquest és un escàndol al qual mai no ens hauríem d'acostumar, ja que el patiment continua.

Caldria que els cristians dels països occidentals reconeguéssim la nostra pròpia responsabilitat en la pregària, la consciència i l'acció. Molta gent a Terra Santa ha passat tota la seva vida sota l'ocupació, amb la seva segregació social polaritzadora, però encara professa esperança i lluita per la reconciliació. Ara, més que mai, mereixen la nostra solidaritat.

Tenim la responsabilitat d'oposar-nos a la construcció d'assentaments,

i encara més de nous assentaments israelians dins aquests territoris palestins ocupats. Aquesta annexió «de facto» de la terra no només sosca els drets dels palestins en zones com Hebron i Jerusalem Est, sinó que, com va reconèixer recentment l'ONU, posa també en perill la possibilitat de la pau. Hi ha també una responsabilitat a prestar assistència al poble de la franja de Gaza, que continua vivint enmig d'una catàstrofe humanitària causada per l'home. Han passat una dècada sota bloqueig, agreujat per un estancament polític causat per la mala voluntat de totes les parts.

I podem continuar encoratjant la resistència no violenta que, com ens recordava el Papa Francesc en el seu recent Missatge per la Pau, ha aconseguit grans canvis a tot el món. Això és particularment necessari davant les injustícies, com la construcció continuada del mur de separació en terres palestines. Amb la comunitat internacional, Bisbes i Santa Seu continuen advocant per promoure una solució de dos estats, israelià i palestí, amb un veïnatge en pau, respecte i cooperació, per difícil que sembli. La Santa Seu ha subratllat

que «si Israel i Palestina no estan d'acord a existir l'un al costat de l'altre, reconciliats i sobirans dins de fronteres mútuament acordades i reconegudes internacionalment, la pau seguirà essent un somni distant i la seguretat una il·lusió».

Sobretot, els cristians tenim la responsabilitat d'ajudar l'Església local de Terra Santa, les seves agències, voluntaris i oenagés. En les circumstàncies més provades mostren una gran capacitat de recuperació i realitzen un treball que canvia la vida. És la nostra fe en Déu el que ens dóna esperança. És el testimoni dels cristians a Terra Santa i especialment dels joves el que ens ha d'inspirar i mantenir-nos perseverants. La Bíblia ens diu: «*Declarareu sant l'any cinquante i promulgareu per al país l'alliberament per a tots els habitants*» (Lev 25,10).

Durant aquest any en què es compleixen els cinquanta de l'ocupació hem de pregar per la llibertat de tots en la Terra Santa i donar suport de manera eficaç a tots aquells que treballen per construir una pau justa.

† Joan-Enric Vives
Arquebisbe d'Urgell

ACTUALITAT

MultiTXt: el cap de setmana dels txt's

El cap de setmana 28 i 29 de gener, els txt's de totes les edats van compartir dos dies amb diferents activitats, algunes tots junts, altres per edats i que van servir, un cop més, per seguir creixent com a ciutadans i cristians, en aquest procés proposat per la Delegació de Joventut.

El dissabte al matí, tots junts, a Barcelona, els joves van visitar el Fòrum i després es van repartir en diverses activitats: els de 14 i 15 anys van conèixer activitats de suport social al barri del Raval; i els de 16 fins a 19 anys van fer voluntariat. Dissabte a la nit, l'Eucaristia va servir per compartir allò viscut i per renovar la pertinença als grups txt gràcies a quatre noies que van prometre solemnement el seu compromís txt amb el lliurament del fulard.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

PACIFICAR L'ÀNIMA I EL MÓN

La pau anhelada (II)

A l'hora de pensar la pacificació del món, cal contemplar la dimensió d'agressivitat que hi ha en la condició humana. Partim de la idea que l'agressivitat és una part integrant de la persona, que en ella hi ha un fons obscur que, en determinades circumstàncies aflora a la superfície i mostra la seva faç més destructiva. Aquesta idea està latent en la ment d'egregis pensadors de la cultura occidental. Ho trobem expressat i analitzat en els textos del Marquès de Sade, de Thomas Hobbes, d'Arthur Schopenhauer i de Sigmund Freud, per citar, solament, algunes figures cimeres.

La tendència destructiva, tanàtica, forma part de la condició humana i no es pot extirpar sense extirpar l'home. Si això és així, no es tracta, doncs, d'intentar eliminar-la (tasca absurda), sinó de canalitzar-ne i transformar aquesta energia al ser-

vei de tots. Aquesta tendència, sempre latent, només necessita algun estímul extern per agafar força i manifestar-se.

La pau es veu en el present amenaçada per diverses raons. Ens trobem en un escenari mundial en el qual el xoc de civilitzacions sembla haver substituït la lluita de classes, els conflictes de fronteres i la rivalitat entre les superpotències. La pobresa injusta i creixent que pateix, per exemple, Amèrica llatina és, com diu el teòleg de l'alliberament, Jon Sobrino, en si mateixa una violència contra les majories pobres i condueix irremissiblement a conflictes violents; és en si mateixa un atemptat contra la pau i, en definitiva, una violència contra els pobres i els seus drets fonamentals.

Els teòlegs de l'alliberament defineixen aquesta situació com a violència institucionalitzada i in-

justícia estructural i consideren que és la violència més originària i una de les arrels més importants de les altres formes de violència social.

La violència estructural se sol imposar a través de la violència repressiva, mentre que la revolucionària sorgeix com una resposta, moltes vegades, inevitable, enfront de la injustícia estructural. Això, naturalment, no la justifica moralment, perquè tota vida humana ha de ser respectada i estimada i la violència solament genera més violència en una espiral sense fi; però la violència reactiva no és una casualitat, sinó una resposta. Només si es treballa contra la violència estructural, es podrà dissoldre la violència reactiva.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRA Y VIDA

Después de 50 años de ocupación, hay que actuar

Un año más, en enero, los Obispos de diversas Conferencias episcopales del mundo han peregrinado a Tierra Santa para apoyar a los cristianos y dar voz a los que imploran la paz justa. Desde allí han ofrecido un «Comunicado final» que paso a resumirlos. Desde la guerra de junio de 1967, o «guerra de los 6 días», de la que pronto se cumplen los 50 años, la Ribera Occidental (*West Bank*), Jerusalén Este y Gaza han ido languideciendo bajo la ocupación del Estado de Israel, violando la dignidad humana tanto de los palestinos como de los israelíes. Este es un escándalo al que nunca deberíamos acostumbrarnos, ya que el sufrimiento continúa.

Sería necesario que los cristianos de los países occidentales reconociéramos nuestra propia responsabilidad en la oración, la toma de conciencia y la acción. Mucha gente en Tierra Santa ha pasado toda su vida bajo la ocupación, con su segregación social polarizadora. Pero aún profesa esperanza y lucha por la reconciliación. Ahora, más que nunca, merecen nuestra solidaridad.

Tenemos la responsabilidad de oponernos a la construcción de asentamientos, y aún más de nuevos asentamientos israelíes en estos territorios palestinos ocupados. Esta anexión «*de facto*» de la tierra no sólo socava los derechos de los palestinos en zonas como Hebrón y Jerusalén Este, sino que, como reconoció recientemente la ONU, pone también en peligro la posibilidad de la paz. Hay también una responsabilidad de prestar asistencia al pueblo de la Franja de Gaza, que sigue viviendo en medio de una catástrofe humanitaria causada por el hombre. Han pasado una década bajo bloqueo, agravado por un estancamiento político causado por la mala voluntad de todas las partes.

Y podemos continuar alentando la resistencia no violenta que, como nos recordaba el Papa Francisco en su reciente Mensaje para la Paz, ha logrado grandes cambios en todo el mundo. Esto es particularmente necesario ante las injusticias, como la construcción continuada del muro de separación en tierras palestinas. Con la comunidad internacional, Obispos y Santa Sede siguen abogando por promover una solución de dos estados, israelí y palestino, con una vecindad en paz, respeto y cooperación, por difícil que parezca. La Santa Sede ha subrayado que «*si Israel y Palestina no están de acuerdo en existir uno al lado del otro, reconciliados y soberanos dentro de fronteras mutuamente acordadas y reconocidas internacionalmente, la paz seguirá siendo un sueño distante y la seguridad una ilusión*».

Por encima de todo, los cristianos tenemos la responsabilidad de ayudar a la Iglesia local de Tierra Santa, sus agencias, voluntarios y oenegés. En las circunstancias más probadas muestran una gran capacidad de recuperación y realizan un trabajo que cambia la vida. Es nuestra fe en Dios lo que nos da esperanza. Es el testimonio de los cristianos en Tierra Santa y especialmente de los jóvenes lo que nos debe inspirar y mantenernos perseverantes. La Biblia nos dice: «*Declararéis santo el año cincuenta y promulgaréis por el país la liberación para todos sus habitantes*» (Lev 25,10). En este año en que se cumplen los cincuenta de ocupación debemos orar por la libertad de todos en la Tierra Santa y apoyar de manera eficaz a todos aquellos que trabajan para construir una paz justa.

† Joan-Enric Vives
Arzobispo de Urgell

L'Arquebisbe Joan-Enric Vives es troba amb les Religioses «Filles de Crist Rei»

L'Arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, acompanyat per Mn. Emili Villegas que actualment cursa estudis de Litúrgia a Roma, va visitar el dia 28 de gener la Casa general de les Religioses «Filles de Crist Rei» a Roma, per conèixer millor l'any commemoratiu del centenari de la mort del Venerable Mn. Josep Gras i Granollers, que començarà el 7 de juliol de 2017 i s'estendrà fins al 7 de juliol de 2018. Es va reunir amb la Superiora general, M. Rita María Zurita Fernández F.C.R., i les seves tres Conselles, i les germanes de la Comunitat romana, i va celebrar l'Eucaristia dominical.

Mn. Josep Gras i Granollers va néixer a Agramunt el 22 de gener de 1834 i va morir a Granada, el 7 de juliol de 1918. Ordenat de prevere a Barcelona amb la vocació missionera, va residir a Madrid i Ècija, i instal·lat a Andalusia, fou Canonge del Sacromonte de Granada i es preocupà per la situació de la dona i l'educació dels infants, fundant el 1876 la Congregació de les Filles de Crist Rei

per respondre al clima educatiu hostil a la fe cristiana i obertament laicista. Publicà molts opuscles i articles com a bon publicista en diverses revistes i periòdics espanyols i estrangers. El 26 de març de 1994 el Papa Sant Joan Pau II el va declarar «Venerable» en les seves virtuts, dins el seu procés obert de beatificació i ca-

nonització. L'actual Congregació compta amb 378 religioses i 51 comunitats, i està establerta a diversos països d'Europa, Amèrica i Àfrica on desenvolupa acció educativa, amb nombroses escoles, i pastoral evangelitzadora àmplia, amb l'anhel apostòlic de l'extensió del Regnat de Crist.

► **Nou pavelló de pelegrins del Col·legi espanyol Sant Josep de Roma.** El diumenge 29 de gener, coincidint amb la memòria del Beat Mn. Manuel Domingo i Sol, fundador del Operaris diocesans i del Col·legi espanyol Sant Josep de Roma, fou beneït el nou pavelló per a pelegrins «Sant Joan d'Àvila», annex al Col·legi. La benedicció fou presidida pel Cardenal Ricardo Blázquez, President de la Conferència Episcopal Espanyola i membre del Patronat del Col·le-

gi, i hi assistí l'Arquebisbe d'Urgell i President de la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats de la CEE, Mons. Joan-Enric Vives.

Abans de la benedicció, tingué lloc l'Eucaristia presidida per l'Arquebisbe de Sevilla i Patró del Col·legi Mons. Juan J. Asenjo, i concelebrada per l'Arquebisbe Secretari de la Congregació per al Clergat, Mons. Jorge C. Patrón, Mons. Vives i diversos bisbes espanyols, que assistiren a la festa,

el Superior general dels Operaris diocesans i el Rector del Col·legi, amb altres prelats que treballen a la Cúria i els col·legials sacerdots. Hi assistiren el Primer Conseller de l'Ambaixada prop de la Santa Seu, els constructors i finançadors del projecte i altres famílies. Aquest pavelló pot acollir més de dos-cents pelegrins, i està dotat de capella, sales de reunions, i bones instal·lacions totes renovades i té interès a donar una acollida familiar càlida i casolana.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Explotadors sense escrúpols fan mal a nens tractats com a mercaderia i fets esclaus. Que Déu beneeixi qui els allibera» (14 de gener de 2017).

@Pontifex: «Que la Santa Família vetlli per tots els migrants menors i acompanyi aquells vulnerables i sense veu pel seu camí» (15 de gener de 2017).

@Pontifex: «Mai no hi podrà haver pau de debò mentre hi hagi un sol ésser humà a qui es vulneri la pròpia identitat personal» (16 de gener de 2017).

@Pontifex: «La pau és una «virtut activa» que exigeix el compromís i la col·laboració de cada persona i de la societat en el seu conjunt» (17 de gener de 2017).

DIA DE LA CANDELERA

Jornada Mundial de la Vida Consagrada i festa del moviment catòlic Vida Creixent

El dijous 2 de febrer es va celebrar a la diòcesi la festa de la Presentació del Senyor al Temple.

Així es va fer present l'agraïment pel do de la Vida Consagrada, i també es va celebrar la festa del moviment catòlic de gent gran Vida Creixent.

A la Catedral de Santa Maria, la celebració fou presidida pel Consiliari de Vida Creixent, Mn. Manuel Pal, acompanyat pel Rector de la parròquia de Sant Ot i Degà de la Catedral, Mn. Xavier Parés, i per Mn. Evarist Vigatà. En la celebració, la Coordinadora de Vida Creixent a La Seu d'Urgell, Carmen Cerqueda, va llegir les pregàries i va tenir un record especial pel fill de la Presidenta diocesana de Vida Creixent, M. Carme Ribes, traspasat els dies anteriors.

La celebració també va ser molt viscuda en moltes parròquies de la diòcesi: a Andorra la Vella, a l'església del Fener i a Sant Esteve, a Sant Julià de Lòria, a Puigcerdà, a Balaguer, a Ponts... en totes les celebracions, presidides pels respectius Rectors, els grups de Vida Creixent s'hi van fer presents, així com els consagrats i consagrades de cada àrea.

La Jornada Mundial de la Vida Consagrada se celebra des de l'any 1997 per iniciativa de Sant Joan Pau II. És un dia per mirar a la Vida Consagrada i a cadascun dels seus membres com un do de Déu a l'Església i a la humanitat. El lema escollit per a aquest any és: «Testimonis de l'esperança i l'alegria». L'esperança i l'alegria són dues paraules que travessen els missatges del Papa Francesc a tota l'Església i especialment a la Vida Consagrada. El Sant Pare ens ho recorda des de la carta escrita a tots els consagrats titulada *Alegreu-vos*, amb motiu de l'any dedicat a la Vida Consagrada. El Papa Francesc, en la carta apostòlica a tots els consagrats, proposava com a tercer objectiu abraçar el futur amb esperança, i ens portava a la conclusió que l'esperança i l'alegria caminen juntes. Enguany, en el missatge del President de la Comissió Episcopal

de Vida Consagrada, Mons. Vicente Jiménez, Arquebisbe de Saragossa, ens recorda que «avui

calen persones consagrades que ens parlin de l'alegria, però d'una alegria profunda i veritable, que neix de l'oració. No es pot estar alegre si no es viu en la profunditat de l'oració».

El dia 2 de febrer també fou un dia per celebrar una festa simbòlica per a la gent gran. El calendari litúrgic establert arran de la reforma del Vaticà II, considera la solemnitat de la Presentació com a festa del Senyor i, sense renunciar a aquest caràcter fonamental de la festa, la pietat popular alimenta la devoció mariana i celebra a Maria, íntimament vinculada al protagonisme de Jesús, en aquest esdeveniment emblemàtic de la Presentació en el Temple, pel qual Jesús és reconegut pels dos ancians, Simeó i Anna (patrons de la nostra Vida Creixent), representants singulars del poble escollit.

Aquesta festa havia estat importada d'Orient; és la celebració de la trobada amb el Senyor, de la seva presentació al temple i de la manifestació del dia quaranta després de Nadal.

AGENDA

- ▶ **20 febrer.** Obertura de la fase romana de la Causa de Beatificació dels preveres Josep Molas i companys de martiri. Roma.
- ▶ **22 febrer.** Càtedra de Sant Pere.
- ▶ **25 febrer.** Consell Diocesà de Càritas d'Urgell a Balaguer.
- ▶ **27 febrer.** Consell Presbiteral a Balaguer. / Reunió dels Arxiprestos a Balaguer.
- ▶ **1 març.** Dimecres de Cendra. Inici de la Quaresma.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

20. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Sir 1,1-10 / SI 92 / Mc 9,14-29]. Sants Nemesi i Potami, mrs.; sant Eleuteri (s. v), bisbe; santa Amada, rel.; beat Maurici Proeta, agustinià, de Castelló d'Empúries; beats Francesc i Jacinta Marto (Fàtima).

21. ■ Dimarts [Sir 2,1-13 / SI 36 / Mc 9,30-37]. Sant Pere Damià (1007-1072), bisbe d'Òstia i doctor de l'Església, cardenal; sant Claudi, mr.; sant Dositeu, monjo. Festa de la Misteriosa Llum de Manresa.

22. □ Dimecres [1Pe 5,1-4 / SI 22 / Mt 16,13-19]. Càtedra de

sant Pere, apòstol, celebrada a Roma des del s. IV; santa Margarida de Cortona, religiosa.

23. ■ Dijous [Sir 5,1-10 / SI 1 / Mc 9,41-50]. Sant Policarp, bisbe d'Esmirna i mr. (s. II), deixeble dels apòstols; santa Marta d'Astorga, vg. i mr.

24. ■ Divendres [Sir 6,5-17 / SI 118 / Mc 10,1-12]. Sant Modest (s. v), bisbe de Treveris; sant Sergi, monjo i mr. (304); santa Primitiva, vg.; sant Edilbert, laic; beata Josepa Naval i Girbés, vg. seglar, d'Algemésí.

25. ■ Dissabte [Sir 17,1-13 / SI 102 / Mc 10,13-16]. Sant Cesari (s. IV), metge, germà de Gregori Nacianzè; sant Valeri (†695), ermità d'Astorga; beat Sebastià d'Aparicio, rel.

26. ■ Diumenge vinent, VIII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Is 49,14-15 / SI 61 / 1C 4,1-5 / Mt 6,24-34]. Sant Nèstor, mr.; sant Alexandre, bisbe; sant Porfiri (†421), bisbe de Gaza; Sant Feliu de Llobregat; santa Paula Montal, vg., d'Arenys de Mar, fund. escolàpies (SchP).

Diumenge VII de durant l'any

COMENTARI

«No sabeu que sou temple de Déu?»

▶ Lectura del llibre del Levític (Lv 19,1-2.17-18)

El Senyor digué a Moisès: «Digues a tota la comunitat dels israelites: Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant. No tinguis malícia als teus germans dins el teu cor. Reprèn els altres, si cal; així no et faràs responsable del seu pecat. No et vengis ni guardis rancúnia contra ningú del teu poble. Estima els altres com a tu mateix. Jo sóc el Senyor.»

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne.*

Beneeix el Senyor, ànima meva, / del fons del cor beneeix el seu sant nom. / Beneeix el Senyor, ànima meva, / no t'oblidis dels seus favors. R.

Ell et perdona les culpes / i et guareix de tota malaltia; / rescata de la mort la teva vida / i et sacia d'amor entranyable. R.

El Senyor és compassiu i benigne, / lent per al càstig, ric en l'amor. / No ens castiga els pecats com mereixiem, / no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

Llença les nostres culpes lluny de nosaltres / com l'Orient és lluny de l'Occident. / Com un pare s'apiada dels fills, / el Senyor s'apiada dels fidels. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 3,16-23)

Germans, ¿no sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres. Que ningú no s'enganyi ell mateix. Si entre vosaltres algú es té per savi segons la saviesa del món present, que es faci ignorant, per poder arribar a ser savi de veritat. Perquè, davant de Déu, la saviesa d'aquest món és ignorància. L'Esclusiva diu: «Fa caure els savis en els seus propis paranys.» I també: «El Senyor sap què valen els pensaments dels savis: no s'aguanten més que el fum.» Per tant, que ningú no es gloriï de ser seguidor de cap home. Tot és vostre: Pau, Apol·ló, Quefes, el món, la vida, la mort, el present, el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 5,38-48)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ja sabeu que, als antics, els van dir: "Ull per ull, dent per dent." Doncs jo us dic: No us hi torneu, contra els qui us fan mal. Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra. Si algú et vol posar un plet per quedar-se el teu vestit, dóna-li també el mantell. Si algú t'obliga a portar una càrrega un quart d'hora de camí, porta-li mitja hora. Dóna a tothom qui et demani, no et desentenguis del qui et vol manllevar. Ja sabeu que van dir: "Estima els altres", però no els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel: ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè si estimeu només els qui us estimen, quina recompensa mereixeu? Els publicans, no fan també el mateix? I si només saludeu els germans, què feu d'extraordinari? Els pagans, no fan també el mateix? Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial.»

▶ Lectura del libro del Levítico (Lv 19,1-2.17-18)

El Señor habló así a Moisés: «Di a la comunidad de los hijos de Israel: "Sed santos, porque yo, el Señor, vuestros Dios, soy santo. No odiarás de corazón a tu hermano, pero reprenderás a tu prójimo, para que no cargues tú con su pecado. No te vengarás de los hijos de tu pueblo ni les guardarás rencor, sino que amarás a tu prójimo como a ti mismo. Yo soy el Señor".»

▶ Salmo responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso.*

Bendice, alma mía, al Señor, / y todo mi ser a su santo nombre. / Bendice, alma mía, al Señor, / y no olvides sus beneficios. R.

Él perdona todas tus culpas / y cura todas tus enfermedades; / él rescata tu vida de la fosa, / y te colma de gracia y de ternura. R.

El Señor es compasivo y misericordioso, / lento a la ira y rico en clemencia. / No nos trata como merecen nuestros pecados / ni nos paga según nuestras culpas. R.

Como dista el oriente del ocaso, / así aleja de nosotros nuestros delitos. / Como un padre siente ternura por sus hijos, / siente el Señor ternura por los que lo temen. R.

▶ Lectura de la primera carta de san Pablo a los Corintios (1Cor 3,16-23)

Hermanos:

¿No sabéis que sois templo de Dios y que el Espíritu de Dios habita en vosotros? Si alguno destruye el templo de Dios, Dios lo destruirá a él; porque el templo de Dios es santo: y ese templo sois vosotros.

Que nadie se engañe. Si alguno de vosotros se cree sabio en este mundo, que se haga necio para llegar a ser sabio. Porque la sabiduría de este mundo es necedad ante Dios, como está escrito: Él caza a los sabios en su astucia. Y también: El Señor penetra los pensamientos de los sabios y conoce que son vanos. Así pues, que nadie se glorie en los hombres, pues todo es vuestro: Pablo, Apolo, Cefas, el mundo, la vida, la muerte, lo presente, lo futuro. Todo es vuestro, vosotros de Cristo y Cristo de Dios.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 5,38-48)

En aquel tiempo dijo Jesús a sus discípulos: «Habéis oído que se dijo: "Ojo por ojo, diente por diente". Pero yo os digo: no hagáis frente al que os agravia. Al contrario, si uno te abofetea en la mejilla derecha, preséntale la otra; al que quiera ponerte pleito para quitarte la túnica, dale también el manto; a quien te requiera para caminar una milla, acompáñale dos; a quien te pide, dale, y al que te pide prestado, no lo rehúyas. Habéis oído que se dijo: "Amarás a tu prójimo" y aborrecerás a tu enemigo. Pero yo os digo: Amad a vuestros enemigos y rezad por los que os persiguen, para que seáis hijos de vuestro Padre celestial, que hace salir su sol sobre malos y buenos, y manda la lluvia a justos e injustos. Porque, si amáis a los que os aman, ¿qué premio tendréis? ¿No hacen lo mismo también los publicanos? Y, si saludáis sólo a vuestros hermanos, ¿qué hacéis de extraordinario? ¿No hacen lo mismo también los gentiles? Por tanto, sed perfectos, como vuestro Padre celestial es perfecto.»

Manual pels levites on quasi tot són normes litúrgiques, el llibre del Levític ensenya a mantenir la santedat en tots els aspectes de la vida. Als cp. 17-26 hi ha el «Codi de Santedat» amb normes derivades totes d'un mateix principi: *Sigueu sants perquè Jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.*

La semblança amb Déu duu a *no tenir malícia als teus germans; i a reprendre els altres, si cal, per no fer-se així responsable del seu pecat.*

Jesús a la paràbola del Bon Samarità eixamplarà l'àmbit del *proïsme* a qui cal estimar que ja no serà només *el del teu poble*.

Capgirant el plantejament d'A.T. (qui és pròxim a mi i aquest mereix que l'estimi), per revisar més aviat a quines persones i com m'a proximo jo.

No sabeu que sou un temple de Déu? Així defineix l'Apòstol la Comunitat cristiana: lloc sagrat i temple viu de la presència de Déu. Qui fa mal a la Comunitat (sobretot *els qui es glorien de ser seguidors de cap home*, en comptes de testimoniar que *som de Crist*) està ofenent Déu.

Ull per ull i dent per dent (Ex 21,24 i Lv 24, 20): no és paraula definitiva de Déu, sinó llei de proporcionalitat que volia limitar l'espiral de la venjança reduint-la a la reciprocitat. *Qui mati un animal ha de compensar-ho amb un altre*. Equivalent.

Tenint en compte la pedagogia gradual de Déu, cal situar la «llei del tallió» dins el procés de perfeccionament amb què Déu educa el seu Poble: amb el perdó atorgat primer només als pròxims de la família, del clan, de la tribu i del Poble, fins que Jesús marqui el criteri definitiu: «*Estimeu els vostres enemics: Així sereu fills del vostre Pare del cel*» que estima perdonant setanta vegades set i convidant a la conversió.

Mn. José Luis Arín